

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-178-179>

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЩОДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОСВІТІ

Оксана Шпарик, к.пед.н.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є окреслення стратегічних орієнтирів щодо цифрової трансформації в освіті задля визначення позитивного досвіду для України.

З'ясовано, що в сучасних умовах країни ЄС спрямовані на модернізацію освіти шляхом розробки стратегічних документів, окреслення конкретних дій, фінансування досліджень та інновацій у галузі цифровізації, а також просування цифрових технологій у навчання.

У 2020 р. було опубліковано «План дій з цифрової трансформації освіти (2021–2027)» (The Digital Education Action Plan (2021–2027)). Цей документ окреслює бачення Європейської Комісії щодо якісної, інклюзивної та доступної цифрової освіти в Європі і водночас закликає до посилення співпраці на європейському рівні з метою сприяти поширенню цифровим технологіям в освіті, які використовувалися в освіті та навчанні у безпрецедентному масштабі під час кризи, спричиненої COVID-19; зробити європейські системи освіти придатними до цифрової ери.

План 2021–2027 рр. має два стратегічні пріоритети: 1) сприяння розвитку високоефективної цифрової екосистеми освіти; 2) підвищення цифрових навичок та компетентностей.

Для сприяння розвитку високоефективної цифрової екосистеми освіти необхідно: інфраструктура, зв'язок та цифрове обладнання; ефективне планування та розвиток цифрового потенціалу, включаючи сучасні організаційні можливості; компетентні у цифровому аспекті та впевнені в собі вчителі та освітній персонал; високоякісний навчальний контент, зручні для користувача інструменти та безпечні платформи, що поважають конфіденційність та етичні стандарти.

Для підвищення основних цифрових навичок та компетентності з раннього дитинства необхідно розвивати цифрову грамотність (зокрема посилювати боротьбу з дезінформацією), інформатику, знання та розуміння

інформаційно-комп'ютерних технологій, які вимагають використання великих даних (зокрема штучний інтелект). Щодо вдосконалених цифрових навичок, які потребують спеціалісти з цифрових технологій, планується підвищити рівень та забезпечити рівноправну доступ до них у дівчат та молодих жінок (European Commission, 2021a).

У березні 2021 р. Комісія представила «Цифровий компас» (Digital Compass) – бачення та шляхи цифрової трансформації Європи до 2030 року, яке розвивається навколо чотирьох основних аспектів: 1) кваліфіковані громадяни та висококваліфіковані фахівці з розвинутими цифровими навичками та компетентністю; 2) захищені, ефективні та стійкі цифрові інфраструктури; а також 3) цифрова трансформація бізнесу; 4) оцифровка державних послуг (European Commission, 2021c).

Цифрова трансформація в освіті ставить глобальні виклики перед країнами ЄС, які зацікавлені у ефективній та орієнтованій на людину цифровій програмі дій в рамках міжнародних організацій та міцних міжнародних партнерських відносин. Зокрема щодо пріоритетних напрямів цифрової трансформації в освіті, ЄС планує:

- розпочати стратегічний діалог з державами-членами Європейського Союзу (ЄС) для підготовки пропозиції до Рекомендації Ради щодо чинників, що сприяють успішній цифровій трансформації в освіті до 2022 р.;
- запропонувати Рекомендації Ради щодо онлайн та дистанційного навчання для початкової та середньої освіти (основним завданням має стати загальноєвропейське розуміння того, як до кінця 2021 р. зробити дистанційне та змішане навчання ефективним, інклюзивним та доступним);
- розробити Європейську рамку змісту цифрової освіти (European Digital Education Content Framework), яка буде спиратися на європейське культурне та творче різноманіття;
- підтримувати ініціативу Connectivity4Schools – можливості широкосмугового доступу до Інтернету та цифрових інструментів у школах, фінансування щодо придбання цифрового обладнання, програм для електронного навчання та платформ;
- розробити загальні рекомендації для вчителів та освітнього персоналу для сприяння розвитку цифрової грамотності та боротьби з дезінформацією;
- оновити Європейську рамку цифрової компетентності, щоб включити ШІ та навички, пов'язані з використанням великих даних, а також

підтримати розвиток навчальних ресурсів ШІ для шкіл, закладів професійно-технічної освіти тощо;

- створити Європейський сертифікат цифрових навичок (EDSC), який визнається та приймається урядами, роботодавцями та іншими країнами Європи тощо (European Commission, 2021a).

Європейська Комісія фінансує багато заходів з досліджень та інновацій щодо цифрової трансформації в освіті за кількома програмами, серед яких є програма «Горизонт 2020» (Horizon 2020), яка розширює можливості Інтернету наступного покоління, вдосконалює освітні технології та передові технології цифрових ігор (гейміфікації) і допомагає оптимізувати цифрове навчання у школі (European Commission, 2021b).

Зроблено висновок, що за останні вісімнадцять місяців триваюча пандемія COVID-19 змінила освітні системи Європи, обмеживши учасників навчального процесу соціальною дистанцією та ізоляцією. Водночас такі умови сприяли цифровій трансформації в європейській освіті швидше, ніж будь-коли раніше. Країни ЄС намагаються прискорити модернізацію шкільної освіти та сприяти адаптації освітніх систем до нових реалій шляхом розробки стратегічних документів, практичних дій щодо цифровізації освіти, а також посиленого фінансування досліджень та інновацій у галузі цифрового навчання. Пріоритетними напрямками освітньої політики в галузі цифровізації є сприяння розвитку високоефективної цифрової екосистеми освіти та підвищення цифрових навичок та компетентностей.

Ключові слова: країни ЄС; цифрова трансформація; шкільна освіта.

Література

1. European Commission. (2021a). Digital Education Action Plan (2021–2027). Available at https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_en
2. European Commission. (2021b). Digital learning and ICT in education. Available at <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-learning#ecl-inpage-knsp0f7k>
3. European Commission. (2021c). Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. Available at https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019–2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en#latest